

Grec

Les humanitats i el plantejament d'una educació humanista en la civilització europea van intrínsecament lligades a la tradició i l'herència cultural de l'Antiguitat clàssica. Una educació humanista situa a les persones i la seva dignitat com a valors fonamentals, guiant-les en l'adquisició de les competències que necessiten per participar de manera efectiva en els processos democràtics, en el diàleg intercultural i en la societat en general. A través de l'aprenentatge d'aspectes relacionats amb la llengua, la cultura i la civilització gregues, la matèria de Grec permet una reflexió profunda sobre el present i sobre el paper que l'Humanisme pot i ha d'exercir davant els reptes i desafiaments del segle XXI. Aquesta matèria conté, a més, un valor instrumental per a l'aprenentatge de llengües, literatura, religió, història, filosofia, política o ciència, proporcionant un substrat cultural que permet comprendre el món, els esdeveniments i els sentiments i que contribueix a l'educació cívica i cultural de l'alumnat.

Grec té com a principal objectiu el desenvolupament d'una consciència crítica i humanista des de la qual poder comprendre i analitzar les aportacions de la civilització hel·lènica a la identitat europea, a través de la lectura i la comprensió de fonts primàries i de l'adquisició de tècniques de traducció que permetin a l'alumne utilitzar aquestes fonts d'accés a l'Antiguitat grega com a instrument privilegiat per conèixer, comprendre i interpretar els seus aspectes principals. Per això, aquesta matèria es vertebrava entorn de tres eixos: el text, la seva comprensió i la seva traducció; l'aproximació crítica al món hel·lè; i l'estudi del patrimoni i el llegat de la civilització grega.

La traducció es troba en el centre dels processos d'ensenyament i aprenentatge de les llengües i cultures clàssiques. Per entendre críticament la civilització hel·lènica, l'alumne de grec localitza, identifica, contextualitza i comprèn els elements essencials d'un text, progressant en els coneixements de morfologia, sintaxi i lèxic grec, sota el guiatge del professorat. A més d'aquests sabers de caràcter lingüístic, la traducció és un procés clau que permet activar sabers de caràcter i no lingüístic. El text –original, adaptat, en edició bilingüe o traduït, en funció de l'activitat– és el punt de partida des del qual l'alumne mobilitza tots els sabers bàsics per a, partint de la seva contextualització, concloure una lectura comprensiva directa i eficaç i una interpretació raonada del seu contingut. Les tècniques i estratègies implicades en el procés de traducció contribueixen a desenvolupar la capacitat de negociació per a la resolució de problemes, així com la constància i l'interès per revisar el propi treball. Permet, a més, que l'alumne entri en contacte amb les possibilitats que aquesta labor ofereix per al seu futur personal i professional en un món globalitzat i digital, a través del coneixement i ús de diferents recursos, tècniques i eines.

Així mateix, la matèria de grec parteix dels textos per afavorir l'aproximació crítica a les aportacions més importants del món hel·lè al món occidental, així com a la capacitat de la civilització grega per dialogar amb les influències externes,

adaptant-les i integrant-les en els seus propis sistemes de pensament i en la seva cultura. Tots dos aspectes resulten especialment rellevants per adquirir un judici crític i estètic en les condicions canviants d'un present en constant evolució. Aquesta matèria prepara a l'alumne per comprendre críticament idees relatives a la pròpia identitat, a la vida pública i privada, a la relació de l'individu amb el poder i a fets sociopolítics i històrics, per mitjà de la comparació entre les maneres de vida de l'antiga Grècia i els actuals, contribuint així a desenvolupar la seva competència ciutadana.

L'estudi del patrimoni cultural, arqueològic i artístic grec, material i immaterial, mereix una atenció específica i permet observar i reconèixer en la nostra vida quotidiana l'herència directa de la civilització hel·lènica. L'aproximació als processos que afavoreixen la sostenibilitat d'aquest llegat –preservació, conservació i restauració– suposa, també, una oportunitat perquè l'alumne conegui les possibilitats professionals en l'àmbit dels museus, les biblioteques o la gestió cultural i la conservació del patrimoni.

Les competències específiques de grec han estat dissenyades a partir dels descriptors operatius de les competències clau en aquesta etapa, especialment de la competència plurilingüe, la competència en comunicació lingüística i la competència ciutadana, ja esmentada. La competència plurilingüe, que té com a referent la Recomanació del Consell de 22 de maig de 2018 relativa a les competències clau per a l'aprenentatge permanent, situa el llatí i el grec clàssic com a eines per a l'aprenentatge i la comprensió de llengües en general. L'enfocament plurilingüe de la matèria de grec en el batxillerat implica una reflexió profunda sobre el funcionament no sols de la pròpia llengua grega, el seu lèxic, els seus formants, les seves peculiaritats i la seva riquesa en matisos, sinó també de les llengües d'ensenyament i d'aquelles que conformen el repertori lingüístic individual de l'alumne, estimulants la reflexió metalingüística i interlingüística i contribuint al reforç de les competències comunicatives, a l'estima de la diversitat lingüística i la relació entre les llengües des d'una perspectiva inclusiva, democràtica i lliure de prejudicis.

Aquestes competències específiques ofereixen, per tant, l'oportunitat d'establir un diàleg profund entre present i passat des d'una perspectiva crítica i humanista: d'una banda, situant el text, la seva comprensió i la seva traducció com a elements fonamentals en l'aprenentatge de les llengües clàssiques i com a porta d'accés a la seva cultura i civilització, activant simultàniament els sabers de caràcter lingüístic i no lingüístic; i d'altra banda, desenvolupant eines que afavoreixin la reflexió crítica, personal i col·lectiva entorn dels textos i al llegat material i immaterial de la civilització grega i la seva aportació fonamental a la cultura, la societat, la política i la identitat europees.

Els criteris d'avaluació de la matèria permeten avaluar el grau d'adquisició de les competències específiques per part de l'alumne, per la qual cosa s'hi presenten vinculats. D'acord amb la seva formulació competencial, es plantegen enunciant el

procés o capacitat que l'alumne ha d'adquirir i el context o manera d'aplicació i ús. L'anivellament dels criteris d'avaluació s'ha desenvolupat tenint en compte l'adquisició de les competències de manera progressiva durant els dos cursos. En aquest sentit, els processos d'autoavaluació i coavaluació preveuen l'ús d'eines de reflexió sobre el propi aprenentatge com el portafolis lingüístic, l'entorn personal d'aprenentatge, el diari de lectura o el treball de recerca.

Els sabers bàsics es distribueixen en els dos cursos permetent una graduació i seqüenciació flexible segons els diferents contextos d'aprenentatge, i estan organitzats en cinc blocs. El primer, «El text: comprensió i traducció», se centra en l'aprenentatge de la llengua hel·lènica com a eina per accedir a fragments i textos de diversa índole a través de la lectura directa i la traducció i comprèn al seu torn dos subblocs: «Unitats lingüístiques de la llengua grega» i «La traducció: tècniques, processos i eines». El segon bloc, «Plurilingüisme», posa l'accent en com l'aprenentatge de la llengua grega, en concret l'estudi i identificació dels ètims grecs, amplia el repertori lèxic de l'alumne perquè adeqüi de manera més precisa els termes a les diferents situacions comunicatives. El tercer bloc, «Educació literària», integra tots els sabers implicats en la comprensió i interpretació de textos literaris grecs, contribuint a la identificació i descripció d'universals formals i temàtics inspirats en models literaris clàssics mitjançant un enfocament intertextual. El quart bloc, «L'antiga Grècia», comprèn les estratègies i els coneixements necessaris per al desenvolupament d'un esperit crític i humanista, fomentant la reflexió sobre les semblances i diferències entre passat i present. El cinquè i últim bloc, «Llegat i patrimoni», recull els coneixements, destreses i actituds que permeten l'aproximació a l'herència material i immaterial de la civilització grega reconeixent i apreciament el seu valor com a font d'inspiració, com a testimoni de la història i com una de les principals arrels de la cultura europea.

D'acord amb el caràcter competencial d'aquest currículum, es recomana la creació de tasques interdisciplinàries, contextualitzades, significatives i rellevants, i el desenvolupament de situacions d'aprenentatge des d'un tractament integrat de les llengües on es consideri l'alumne com a agent social progressivament autònom i gradualment responsable del seu propi procés d'aprenentatge, tenint en compte els seus repertoris i interessos, així com les seves circumstàncies específiques, la qual cosa permet combinar diferents metodologies. L'ensenyament de la llengua, la cultura i la civilització gregues ofereix oportunitats significatives de treball interdisciplinari que permeten combinar i activar els sabers bàsics de diferents matèries, contribuint d'aquesta manera al fet que l'alumne percebi la importància de conèixer el llegat clàssic per enriquir el seu judici crític i estètic, la seva percepció de si mateix i del món que l'envolta. En aquest sentit i de manera destacada, la coincidència de l'estudi del grec amb el de la llengua i la cultura llatines afavoreix un tractament coordinat d'ambdues.

Competències específiques

1. Traduir i comprendre textos grecs de dificultat creixent i justificar la seva traducció, identificant i analitzant els aspectes bàsics de la llengua grega i les seves unitats lingüístiques i reflexionant-hi mitjançant la comparació amb les llengües d'ensenyament i amb altres llengües del repertori individual de l'alumne, per realitzar una lectura comprensiva, directa i eficaç i una interpretació raonada del seu contingut.

La traducció constitueix el nucli del procés d'aprenentatge de les llengües clàssiques. A aquest efecte, es proposa una progressió en l'aprenentatge per conduir a l'alumne cap al coneixement essencial de la morfologia, la sintaxi i el lèxic de la llengua grega. A partir dels coneixements adquirits, l'alumne tradueix, de manera progressivament autònoma, textos de dificultat adequada i gradual des del grec a les llengües d'ensenyament amb atenció a la correcció ortogràfica i estilística. La traducció afavoreix la reflexió sobre la llengua, el maneig de termes metalingüístics i l'ampliació del repertori lèxic de l'alumne. Complementari a la traducció com a mitjà de reflexió sobre la llengua és el procés de traducció inversa o retroversió. Dos són els enfocaments proposats per al desenvolupament d'aquesta competència específica. En primer lloc, la traducció com a procés que contribueix a activar els sabers bàsics de caràcter lingüístic com a eina i no com a fi, reforçant les estratègies d'anàlisi i identificació d'unitats lingüístiques de la llengua grega, complementant-les amb la comparació amb llengües conegudes quan aquesta sigui possible. En segon lloc, la traducció com a mètode que afavoreix el desenvolupament de la constància, la capacitat de reflexió i l'interès pel propi treball i la seva revisió, apreciament el seu valor per a la transmissió de coneixements entre diferents cultures i èpoques.

Cal, a més, que l'alumne aprengui a desenvolupar habilitats d'explicació i justificació de la traducció elaborada, atenent tant els mecanismes i estructures lingüístiques de les llengües d'origen i destinació com a referències intratextuals i intertextuals que resultin essencials per conèixer el context i el sentit del text. La mediació docent resulta aquí imprescindible, així com una guia en l'ús de recursos i fonts bibliogràfiques d'utilitat. Tot això amb la finalitat última de promoure l'exercici de reflexió sobre la llengua que es troba en la base de l'art i la tècnica de la traducció.

Així mateix, amb la pràctica progressiva de la lectura directa, necessària i inherent als processos de traducció, l'alumnat desenvolupa estratègies d'assimilació i adquisició, tant de les estructures gramaticals, com del vocabulari grec de freqüència i aconsegueix millorar la comprensió dels textos grecs, base de la nostra civilització.

Aquesta competència específica es connecta amb els següents descriptors del Perfil de sortida: CCL1, CCL2, CP2, STEM1, STEM2.

2. Distingir els ètims i formants grecs presents en el lèxic d'ús quotidià, identificant els canvis semàntics que hagin tingut lloc i establint una

comparació amb les llengües d'ensenyament i altres llengües del repertori individual de l'alumne, per deduir el significat etimològic del lèxic conegut i els significats de lèxic nou o especialitzat.

L'ensenyament de la llengua grega des d'un enfocament plurilingüe permet a l'alumne activar el seu repertori lingüístic individual, relacionant les llengües que el componen i identificant-hi arrels, prefixos i sufixos grecs, i reflexionant sobre els possibles canvis morfològics o semàntics que hagin tingut lloc al llarg del temps. L'enfocament plurilingüe i comunicatiu afavoreix el desenvolupament de les destreses necessàries per a la millora de l'aprenentatge de llengües noves i permet tenir en compte els diferents nivells de coneixements lingüístics de l'alumne, així com els seus diferents repertoris lèxics individuals. Així mateix, afavoreix un aprenentatge interconnectat de les llengües, reconeixent el caràcter del grec com a llengua present en gran part del lèxic de diferents llengües modernes, amb l'objectiu d'apreciar la varietat de perfils lingüístics, i contribuint a la identificació, valoració i respecte de la diversitat lingüística, dialectal i cultural per construir una cultura compartida.

L'estudi del lèxic de la llengua grega ajuda a millorar la comprensió lectora i l'expressió oral i escrita, així com a consolidar i a ampliar el repertori de l'alumne en les llengües que el conformen oferint la possibilitat d'identificar i definir el significat etimològic d'un terme, i d'inferir significats de termes nous o especialitzats, tant de l'àmbit humanístic com del científic i tecnològic.

Aquesta competència específica es connecta amb els següents descriptors del Perfil de sortida: CP2, CP3, STEM1, CPSAA5.

3. Llegir, interpretar i comentar textos grecs de diferents gèneres i èpoques, assumint el procés creatiu com a complex i inseparable del context històric, social i polític i de les seves influències artístiques, per identificar la seva genealogia i valorar la seva aportació a la literatura europea.

La lectura, la interpretació i el comentari de textos grecs pertanyents a diferents gèneres i èpoques constitueix un dels pilars de la matèria de Grec en l'etapa de batxillerat i és imprescindible perquè l'alumne prengui consciència de la importància de l'ús de les fonts primàries en l'obtenció d'informació. La comprensió i interpretació d'aquests textos necessita d'un context històric, cívic, polític, social, lingüístic i cultural que ha de ser producte de l'aprenentatge. El treball amb textos originals, en edició bilingüe o traduïts, complets o a través de fragments seleccionats, permet parlar d'esment a conceptes i termes bàsics en grec que impliquen un coneixement lèxic i cultural, amb la finalitat de contribuir a una lectura crítica i d'identificar els factors que determinen el seu valor per a la civilització occidental. A més, el treball amb textos bilingües afavoreix la integració de sabers de caràcter lingüístic i no lingüístic, oferint la possibilitat de comparar diferents traduccions i diferents enfocaments interpretatius, discutint les seves respectives fortaleeses i febleses.

La lectura de textos grecs suposa generalment accedir a textos que no estan relacionats amb l'experiència de l'alumne, aquest motiu fa que sigui necessària l'adquisició d'eines d'interpretació que afavoreixin l'autonomia progressiva en relació amb la pròpia lectura i a l'emissió de judicis crítics de valor. La interpretació de textos grecs comporta la comprensió i el reconeixement del seu caràcter fundacional de la civilització occidental, assumint l'aproximació als textos com un procés dinàmic que té en compte des del coneixement sobre el context i el tema, fins al desenvolupament d'estratègies d'anàlisi, reflexió i creació per donar sentit a la pròpia experiència, comprendre el món i la condició humana i desenvolupar la sensibilitat estètica. El coneixement de les creacions literàries i artístiques i dels fets històrics i llegendaris de l'Antiguitat clàssica, així com la creació de textos amb intencionalitat estètica prenent aquests com a font d'inspiració, a través de diferents suports i amb ajuda d'altres llenguatges artístics, audiovisuals o digitals, contribueix a fer més intel·ligibles les obres, identificant i valorant la seva pervivència en el nostre patrimoni cultural i els seus processos d'adaptació a les diferents cultures i moviments literaris, culturals i artístics que han pres les seves referències de models antics. La mediació docent en l'establiment de la genealogia dels textos a través d'un enfocament intertextual permet constatar la presència d'universals formals i temàtics al llarg de les èpoques, alhora que afavoreix la creació autònoma d'itineraris lectors que augmentin progressivament la seva complexitat, qualitat i diversitat al llarg de la vida.

Aquesta competència específica es connecta amb els següents descriptors del Perfil de sortida: CCL4, CCEC1, CCEC2.

4. Analitzar les característiques de la civilització grega en l'àmbit personal, religiós i sociopolític, adquirint coneixements sobre el món hel·lè i comparant críticament el present i el passat, per valorar les aportacions del món clàssic grec al nostre entorn com a base d'una ciutadania democràtica i compromesa.

L'anàlisi de les característiques de la civilització hel·lènica i la seva aportació a la identitat europea suposa rebre informació expressada a través de fonts gregues i contrastar-la, activant les estratègies adequades per poder reflexionar sobre el llegat d'aquestes característiques i la seva presència en la nostra societat. Aquesta competència específica es vertebrava entorn de tres àmbits: el personal, que inclou aspectes com ara els vincles familiars i les característiques de les diferents etapes de la vida de les persones en el món grec antic o el comportament de vencedors i vençuts en una guerra; el religiós, que comprèn, entre altres aspectes, el concepte antic d'allò sagrat i la relació de l'individu amb les divinitats i els ritus; i el sociopolític, que atén tant la relació de l'individu amb la πόλις i les seves institucions com a les diferents formes d'organització social en funció de les diferents formes de govern.

L'anàlisi crítica de la relació entre passat i present requereix de la investigació i de la recerca guiada d'informació, en grup o de manera individual, en fonts tant analògiques com digitals, amb l'objectiu de reflexionar, des d'una perspectiva humanista, tant sobre les constants com sobre les variables culturals al llarg del temps. Els processos d'anàlisi crítica requereixen contextos de reflexió i comunicació dialògics, respectuosos amb l'herència de l'Antiguitat clàssica i amb les diferències culturals que tenen el seu origen en ella i orientats a la consolidació d'una ciutadania democràtica i compromesa amb el món que l'envolta, per la qual cosa suposa una excel·lent oportunitat per posar en marxa tècniques i estratègies de debat i d'exposició oral a l'aula, d'acord amb la tradició clàssica de l'oratoría.

Aquesta competència específica es connecta amb els següents descriptors del Perfil de sortida: CCL3, CP3, CD1, CPSAA3.1, CC1.

5. Valorar críticament el patrimoni històric, arqueològic, artístic i cultural heretat de la civilització grega, promovent la seva sostenibilitat i reconeixent-lo com a producte de la creació humana i com a testimoni atge de la història, per explicar el llegat material i immaterial grec com a transmissor de coneixement i font d'inspiració de creacions modernes i contemporànies.

El patrimoni cultural, tal com assenyala la UNESCO, és alhora un producte i un procés que subministra a les societats un cabal de recursos que s'hereten del passat, es creen en el present i es transmeten a les generacions futures. És, a més, com succeeix amb la mitologia clàssica, font d'inspiració per a la creativitat i la innovació, i genera productes culturals contemporanis i futurs, per la qual cosa conèixer-ho i identificar-ho afavoreix la seva comprensió i la de la seva evolució i la seva relació al llarg del temps.

El llegat de la civilització hel·lènica, tant material com immaterial (mites i llegendes, restes arqueològiques, representacions teatrals, usos socials, sistemes de pensament filosòfic, maneres d'organització política, etc.), constitueix una herència excepcional, la sostenibilitat de la qual implica trobar el just equilibri entre treure profit del patrimoni cultural en el present i preservar la seva riquesa per a les generacions futures. En aquest sentit, la preservació del patrimoni cultural grec requereix el compromís d'una ciutadania interessada a conservar el seu valor com a memòria col·lectiva del passat i a revisar i actualitzar les seves funcions socials i culturals, per ser capaces de relacionar-lo amb els problemes actuals i mantenir el seu sentit, el seu significat i el seu funcionament en el futur. La investigació sobre la pervivència de l'herència del món grec, així com dels processos de preservació, conservació i restauració, implica l'ús de recursos, tant analògics com digitals, per accedir a espais de documentació com biblioteques, museus o excavacions.

Aquesta competència específica es connecta amb els següents descriptors del Perfil de sortida: CCL3, CD2, CC1, CC4, CE1, CCEC1, CCEC2.

Grec I

Criteris d'avaluació

Competència específica 1

1.1. Realitzar traduccions directes o inverses de textos o fragments adaptats o originals, de dificultat adequada i progressiva, amb correcció ortogràfica i expressiva, identificant i analitzant unitats lingüístiques regulars de la llengua i apreciant variants i coincidències amb altres llengües conegudes.

1.2. Seleccionar de manera progressivament autònoma el significat apropiat de paraules polisèmiques i justificar la decisió, tenint en compte la informació cotextual o contextual i utilitzant eines de suport al procés de traducció en diferents suports, com ara llistes de vocabulari, glossaris, diccionaris, mapes o atles, correctors ortogràfics, gramàtiques i llibres d'estil.

1.3. Revisar i esmenar de manera progressivament autònoma les pròpies traduccions i les dels companys i companyes, realitzant propostes de millora i argumentant els canvis amb terminologia especialitzada a partir de la reflexió lingüística.

1.4. Realitzar la lectura directa de textos grecs senzills identificant les unitats lingüístiques bàsiques de la llengua grega, comparant-les amb les de llengües del repertori lingüístic propi i assimilant els aspectes morfològics, sintàctics i lèxics elementals del grec.

1.5. Registrar els progressos i dificultats d'aprenentatge de la llengua grega, seleccionant les estratègies més adequades i eficaces per superar aquestes dificultats i consolidar el seu aprenentatge, realitzant activitats de planificació del propi aprenentatge, autoavaluació i coavaluació, com les proposades en el Portafolis Europeu de les Llengües (PEL) o en un diari d'aprenentatge, fent-los explícits i compartint-los.

Competència específica 2

2.1. Deducir el significat etimològic d'un terme d'ús comú i inferir el significat de termes de nova aparició o procedents de lèxic especialitzat aplicant, de manera guiada, estratègies de reconeixement d'ètims i formants grecs atesos els canvis fonètics, morfològics o semàntics que hagin tingut lloc.

2.2. Explicar, de manera guiada, la relació del grec amb les llengües modernes, analitzant els elements lingüístics comuns d'origen grec i utilitzant estratègies i coneixements de les llengües i llenguatges que conformen el repertori propi.

2.3. Identificar prejudicis i estereotips lingüístics adoptant una actitud de respecte i valoració de la diversitat com a riquesa cultural, lingüística i dialectal, a partir de criteris donats.

Competència específica 3

3.1. Interpretar i comentar de forma guiada textos i fragments literaris grecs de diversa índole de creixent complexitat, aplicant estratègies d'anàlisi i reflexió que impliquin mobilitzar la pròpia experiència, comprendre el món i la condició humana i desenvolupar la sensibilitat estètica i l'hàbit lector.

3.2. Analitzar i explicar els gèneres, temes, tòpics i valors ètics o estètics d'obres o fragments literaris grecs comparant-los amb obres o fragments literaris posteriors, des d'un enfocament intertextual guiat.

3.3. Identificar i definir, de manera guiada, paraules gregues que designen conceptes fonamentals per a l'estudi i comprensió de la civilització hel·lènica i l'aprenentatge de la qual combina coneixements lèxics i culturals, com ara ἀρχή, δῆμος, μῦθος, λόγος, en textos de diferents formats.

3.4. Crear textos individuals o col·lectius amb intenció literària i consciència d'estil, en diferents suports i amb ajuda d'altres llenguatges artístics i audiovisuals, a partir de la lectura d'obres o fragments significatius en els quals s'hagi partit de la civilització i cultura gregues com a font d'inspiració.

Competència específica 4

4.1. Explicar, a partir de criteris donats, els processos històrics i polítics, les institucions, les maneres de vida i els costums de la societat hel·lènica, comparant-los amb els de les societats actuals, valorant les adaptacions i canvis experimentats a la llum de l'evolució de les societats i els drets humans, i afavorint el desenvolupament d'una cultura compartida i una ciutadania compromesa amb la memòria col·lectiva i els valors democràtics.

4.2. Debatre sobre la importància, evolució, assimilació o qüestionament de diferents aspectes del llegat grec en la nostra societat, utilitzant estratègies retòriques i oratòries de manera guiada, mitjançant postures quan sigui necessari, seleccionant i contrastant informació i experiències vertaderes i mostrant interès, respecte i empatia per altres opinions i argumentacions.

4.3. Elaborar treballs de recerca de manera progressivament autònoma en diferents suports sobre aspectes del llegat de la civilització grega en l'àmbit

personal, religió i sociopolític localitzant, seleccionant, contrastant i reelaborant informació procedent de diferents fonts, calibrant la seva fiabilitat i pertinència i respectant els principis de rigor i propietat intel·lectual.

Competència específica 5

5.1. Identificar i explicar el llegat material i immaterial de la civilització grega com a font d'inspiració, analitzant produccions culturals i artístiques posteriors a partir de criteris donats.

5.2. Investigar, de manera guiada, el patrimoni històric, arqueològic, artístic i cultural heretat de la civilització grega, actuant de manera adequada, empàtica i respectuosa i interessant-se pels processos de preservació i per aquelles actituds cíviques que assegurin la seva sostenibilitat.

5.3. Explorar el llegat grec a l'entorn de l'alumne a partir de criteris donats, aplicant els coneixements adquirits i reflexionant sobre les implicacions dels seus diferents usos, donant exemples de la pervivència de l'Antiguitat clàssica en la seva vida quotidiana i presentant els resultats a través de diferents suports.

Sabers bàsics

I. El text: comprensió i traducció

A. Unitats lingüístiques de la llengua grega

- Alfabet, pronunciació i accentuació de la llengua grega clàssica.
- Classes de paraules. Funcions i sintaxi dels casos.
- Concepte de llengua flexiva: flexió nominal i pronominal (sistema casual i declinacions) i flexió verbal (el sistema de conjugacions).
- Sintaxi oracional: funcions i sintaxis dels casos.
- Estructures oracionals. La concordança i l'ordre de paraules en oracions simples i oracions compostes.
- Formes nominals del verb.

B. La traducció: tècniques, processos i eines.

- L'anàlisi morfosintàctica com a eina de traducció.
- Estratègies de traducció: formulació d'expectatives a partir de l'entorn textual (títol, obra...) i del propi text (camp temàtic, famílies de paraules, etc.), així com a partir del context; coneixement del tema; descripció de l'estructura i gènere; peculiaritats lingüístiques dels textos traduïts (discurs directe/indirecte, ús de temps verbals, gèneres verbals, pregunta retòrica, etc.); errors freqüents de traducció i tècniques per evitar-los.
- Eines de traducció: glossaris, diccionaris, atles o correctors ortogràfics en suport analògic o digital, etc.

- Lectura comparada de diferents traduccions i comentari de textos bilingües a partir de terminologia metalingüística.
- Recursos estilístics freqüents i la seva relació amb el contingut del text.
- Estratègies bàsiques de retroversió de textos breus.
- La traducció com a instrument que afavoreix el raonament lògic, la constància, la memòria, la resolució de problemes i la capacitat d'anàlisi i síntesi.
- Acceptació de l'error com a part del procés d'aprenentatge i actitud positiva de superació.
- Estratègies i eines, analògiques i digitals, individuals i cooperatives, per a l'autoavaluació, la coavaluació i l'autoreparació.

II. Plurilingüisme

- Sistemes d'escriptura al llarg de la història.
- L'alfabet grec: la seva història i influència posterior. Regles de transcripció de l'alfabet grec a les llengües d'ensenyament.
- De l'indoeuropeu al grec. Etapes de la llengua grega.
- Lèxic: procediments bàsics de composició i derivació en la formació de paraules gregues; lexemes, sufixos i prefixos d'origen grec en el lèxic d'ús comú i en l'específic de les ciències i la tècnica; significat i definició de paraules d'ús comú en les llengües d'ensenyament a partir dels seus ètims grecs; influència del grec en l'evolució de les llengües d'ensenyament i de la resta de llengües que conformen el repertori lingüístic individual de l'alumne; tècniques bàsiques per a l'elaboració de famílies lèxiques i d'un vocabulari bàsic grec de freqüència.
- Interès per conèixer el significat etimològic de les paraules i la importància de l'ús adequat del vocabulari com a instrument bàsic en la comunicació.
- Respecte per totes les llengües i acceptació de les diferències culturals de les gentes que les parlen.
- Eines analògiques i digitals per a l'aprenentatge, la comunicació i el desenvolupament de projectes amb estudiants de grec a nivell transnacional.
- Expressions i lèxic específic bàsic per reflexionar i compartir la reflexió sobre la comunicació, la llengua, l'aprenentatge i les eines de comunicació i aprenentatge (metallenguatge).

III. Educació literària

- Etapes i vies de transmissió de la literatura grega.
- Principals gèneres i autors de la literatura grega: origen, tipologia, cronologia, característiques, temes, motius, tradició, característiques i principals autors.
- Tècniques bàsiques per al comentari i anàlisi lingüística i literària dels textos literaris grecs.
- Recepció de la literatura grega: influència en la literatura llatina i en la producció cultural europea, nocions bàsiques d'intertextualitat, *imitatio*, *aemulatio*, *interpretatio*, *allusio*.
- Analogies i diferències bàsiques entre els gèneres literaris grecs i els de la literatura actual.

- Introducció a la crítica literària.
- Interès cap a la literatura com a font de plaer i de coneixement del món.
- Respects de la propietat intel·lectual i drets d'autor sobre les fonts consultades i continguts utilitzats: eines per al tractament de dades bibliogràfiques i recursos per evitar el plagi.

IV. L'antiga Grècia

- Geografia de l'antiga Grècia: topografia, nom i funció dels principals llocs.
- Història: etapes; fites de la història del món grec entre els segles VIII a. C. i V d. C.; llegendes i principals episodis històrics, personalitats històriques rellevants de la història de Grècia, la seva biografia en context i la seva importància per a Europa.
- Història i organització política i social de Grècia com a part essencial de la història i la cultura de la societat actual.
- Institucions, creences i formes de vida de la civilització grega i el seu reflex i pervivència en la societat actual.
- Influències de la cultura grega en la civilització llatina: *Graecia capta ferum victorem cepit*.
- L'aportació de Grècia a la cultura i al pensament de la societat occidental.
- Relació de Grècia amb cultures estrangeres com Pèrsia o Roma.
- La mar Mediterrània com a cruïlla de cultures ahir i avui.
- La importància del discurs públic per a la vida política i social.

V. Llegat i patrimoni

- Conceptes de llegat, herència i patrimoni.
- La transmissió textual grega com a patrimoni cultural i font de coneixement a través de diferents cultures i èpoques. Suports d'escriptura: tipus i preservació.
- La mitologia clàssica i la seva pervivència en manifestacions literàries i artístiques.
- Obres públiques i urbanisme: construcció, conservació, preservació i restauració.
- Les representacions i festivals teatrals, la seva evolució i pervivència en l'actualitat.
- Les competicions atlètiques i la seva pervivència en l'actualitat.
- Les institucions polítiques gregues, la seva influència i pervivència en el sistema polític actual.
- Tècniques bàsiques de debat i d'exposició oral.
- L'educació en l'antiga Grècia: els models educatius d'Atenes i Esparta i la seva comparació amb els sistemes actuals.
- Principals obres artístiques de l'Antiguitat grega.
- Principals llocs arqueològics, museus o festivals relacionats amb l'Antiguitat clàssica.

Grec II

Criteris d'avaluació**Competència específica 1**

1.1. Realitzar traduccions directes o inverses de textos o fragments de dificultat adequada i progressiva, amb correcció ortogràfica i expressiva, identificant i analitzant unitats lingüístiques regulars de la llengua, i apreciament variants i coincidències amb altres llengües conegudes.

1.2. Seleccionar el significat apropiat de paraules polisèmiques i justificar la decisió, tenint en compte la informació cotextual o contextual i utilitzant eines de suport al procés de traducció en diferents suports, com ara llistes de vocabulari, lèxics de freqüència, glossaris, diccionaris, mapes o atles, correctors ortogràfics, gramàtiques i llibres d'estil.

1.3. Revisar i esmenar les pròpies traduccions i les dels companys i companyes, realitzant propostes de millora i argumentant els canvis amb terminologia especialitzada a partir de la reflexió lingüística.

1.4. Realitzar la lectura directa de textos grecs de dificultat adequada identificant les unitats lingüístiques més freqüents de la llengua grega, comparant-les amb les de les llengües del repertori lingüístic propi i assimilant els aspectes morfològics, sintàctics i lèxics del grec.

1.5. Registrar els progressos i dificultats d'aprenentatge de la llengua grega, seleccionant les estratègies més adequades i eficaces per superar aquestes dificultats i consolidar el seu aprenentatge, realitzant activitats de planificació del propi aprenentatge, autoavaluació i coavaluació, com les propostes en el Portafolis Europeu de les Llengües (PEL) o en un diari d'aprenentatge, fent-los explícits i compartint-los.

Competència específica 2

2.1. Deduir el significat etimològic d'un terme d'ús comú i inferir el significat de termes de nova aparició o procedents de lèxic especialitzat aplicant estratègies de reconeixement d'ètims i formants grecs atenent els canvis fonètics, morfològics o semàntics que hagin tingut lloc.

2.2. Explicar la relació del grec amb les llengües modernes, analitzant els elements lingüístics comuns d'origen grec i utilitzant amb iniciativa estratègies i coneixements de les llengües i llenguatges que conformen el repertori propi.

2.3. Analitzar críticament prejudicis i estereotips lingüístics adoptant una actitud de respecte i valoració de la diversitat com a riquesa cultural, lingüística i dialectal.

Competència específica 3

3.1. Interpretar i comentar textos i fragments literaris de diversa índole de creixent complexitat, aplicant estratègies d'anàlisi i reflexió que impliquin mobilitzar la pròpia experiència, comprendre el món i la condició humana i desenvolupar la sensibilitat estètica i l'hàbit lector.

3.2. Analitzar i explicar els gèneres, temes, tòpics i valors ètics o estètics d'obres o fragments literaris grecs comparant-los amb obres o fragments literaris posteriors, des d'un enfocament intertextual.

3.3. Identificar i definir paraules gregues que designen conceptes fonamentals per a l'estudi i comprensió de la civilització hel·lènica i l'aprenentatge de la qual combina coneixements lèxics i culturals, com ara ἀρχή, δῆμος, μῦθος, λόγος, en textos de diferents formats.

3.4. Crear textos individuals o col·lectius amb intenció literària i consciència d'estil, en diferents suports i amb ajuda d'altres llenguatges artístics i audiovisuals, a partir de la lectura d'obres o fragments significatius en els quals s'hagi partit de la civilització i cultura gregues com a font d'inspiració.

Competència específica 4

4.1. Explicar els processos històrics i polítics, les institucions, les maneres de vida i els costums de la societat hel·lènica, comparant-los amb els de les societats actuals, valorant de manera crítica les adaptacions i canvis experimentats a la llum de l'evolució de les societats i els drets humans, i afavorint el desenvolupament d'una cultura compartida i una ciutadania compromesa amb la memòria col·lectiva i els valors democràtics.

4.2. Debatre sobre la importància, evolució, assimilació o qüestionament de diferents aspectes del llegat grec en la nostra societat, utilitzant estratègies retòriques i oratòries de manera guiada, mitjançant entre postures quan sigui necessari, seleccionant i contrastant informació i experiències reals i mostrant interès, respecte i empatia per altres opinions i argumentacions.

4.3. Elaborar treballs d'investigació en diferents suports sobre aspectes del llegat de la civilització grega en l'àmbit personal, religiós i sociopolític localitzant, seleccionant, contrastant i reelaborant informació procedent de diferents fonts, calibrant la seva fiabilitat i pertinència i respectant els principis de rigor i propietat intel·lectual.

Competència específica 5

5.1. Identificar i explicar el llegat material i immaterial de la civilització grega com a font d'inspiració, analitzant produccions culturals i artístiques posteriors.

5.2. Investigar el patrimoni històric, arqueològic, artístic i cultural heretat de la civilització grega, actuant de manera adequada, empàtica i respectuosa i interessant-se pels processos de preservació i per aquelles actituds cíviqües que assegurin la seva sostenibilitat.

5.3. Explorar el llegat grec a l'entorn de l'alumne, aplicant els coneixements adquirits i reflexionant sobre les implicacions dels seus diferents usos, donant exemples de la pervivència de l'Antiguitat clàssica en la seva vida quotidiana presentant els seus resultats a través de diferents suports.

Sabers bàsics

I. El text: comprensió i traducció

A. Unitats lingüístiques de la llengua grega

- Concepte de llengua flexiva: flexió nominal i pronominal (sistema casual i declinacions) i flexió verbal (el sistema de conjugacions).
- Sintaxi oracional: funcions i sintaxis dels casos.
- Estructures oracionals. La concordança i l'ordre de paraules en oracions simples i oracions compostes.
- Formes nominals del verb.

B. La traducció: tècniques, processos i eines

- L'anàlisi morfosintàctica com a eina de traducció.
- Estratègies de traducció: formulació d'expectatives a partir de l'entorn textual (títol, obra...) i del propi text (camp temàtics, famílies de paraules, etc.), així com a partir del context; coneixement del tema; descripció de l'estructura i gènere; peculiaritats lingüístiques dels textos traduïts (discurs directe/indirecte, ús de temps verbals, gèneres verbals, pregunta retòrica, etc.); errors freqüents de traducció i tècniques per evitar-los.
- Eines per a la traducció: glossaris, diccionaris, atles o correctors ortogràfics en suport analògic o digital, etc.
- Lectura comparada de diferents traduccions i comentari de textos bilingües a partir de terminologia metalingüística.
- Recursos estilístics freqüents i la seva relació amb el contingut del text.
- Estratègies de retroversió de textos breus.
- La traducció com a instrument que afavoreix el raonament lògic, la constància, la memòria, la resolució de problemes i la capacitat d'anàlisi i síntesi.
- Acceptació de l'error com a part del procés d'aprenentatge i actitud positiva de superació.
- Estratègies i eines, analògiques i digitals, individuals i cooperatives, per a l'autoavaluació, la coavaluació i l'autoreparació.

II. Plurilingüisme

- Influència del grec en l'evolució de les llengües d'ensenyament i de la resta de llengües que conformen el repertori lingüístic individual de l'alumne.
- Lèxic: procediments de composició i derivació en la formació de paraules gregues; lexemes, sufixos i prefixos d'origen grec en el lèxic d'ús comú i en l'específic de les ciències i la tècnica; significat i definició de paraules en les llengües d'ensenyament a partir dels seus ètims grecs; tècniques per a l'elaboració de famílies lèxiques i d'un vocabulari bàsic grec de freqüència.
- Interès per conèixer el significat etimològic de les paraules i reconeixement de la importància de l'ús adequat del vocabulari com a instrument bàsic en la comunicació.
- Respecte per totes les llengües i acceptació de les diferències culturals de les gentes que les parlen.
- Eines analògiques i digitals per a l'aprenentatge, la comunicació i el desenvolupament de projectes amb estudiants de grec a nivell transnacional.
- Expressions i lèxic específic per reflexionar i compartir la reflexió sobre la comunicació, la llengua, l'aprenentatge i les eines de comunicació i aprenentatge (metallenguatge).

III. Educació literària

- Etapes i vies de transmissió de la literatura grega.
- Principals gèneres i autors de la literatura grega: origen, tipologia, cronologia, temes, motius, tradició, característiques i principals autors.
- Tècniques per al comentari i anàlisi lingüística i literària dels textos literaris grecs.
- Recepció de la literatura grega: influència en la literatura llatina i en la producció cultural europea, nocions bàsiques d'intertextualitat, *imitatio*, *aemulatio*, *interpretatio*, *allusio*.
- Analogies i diferències entre els gèneres literaris grecs i els de la literatura actual.
- Introducció a la crítica literària.
- Interès cap a la literatura com a font de plaer i de coneixement del món.
- Respecte a la propietat intel·lectual i drets d'autor sobre les fonts consultades i continguts utilitzats: eines per al tractament de dades bibliogràfiques i recursos per evitar el plagiat.

IV. L'antiga Grècia

- Geografia de l'antiga Grècia: topografia, nom i funció dels principals llocs. Viatgers il·lustres.
- Història: etapes; fites de la història del món grec entre els segles VIII a. de C. i V d. de C.; llegendes i principals episodis històrics, personalitats històriques rellevants de la història de Grècia, la seva biografia en context i la seva importància per a Europa.

- Història i organització política i social de Grècia com a part essencial de la història i la cultura de la societat actual.
- Institucions, creences i formes de vida de la civilització grega i el seu reflex i pervivència en la societat actual.
- Influències de la cultura grega en la civilització llatina: *Graecia capta ferum victorem cepit*.
- L'aportació de Grècia a la cultura i al pensament de la societat occidental.
- Relació de Grècia amb cultures estrangeres com Pèrsia o Roma.
- La mar Mediterrània com a cruïlla de cultures ahir i avui.
- La importància del discurs públic per a la vida política i social.

V. Llegat i patrimoni

- Conceptes de llegat, herència i patrimoni.
- La transmissió textual grega com a patrimoni cultural i font de coneixement a través de diferents cultures i èpoques. Suports d'escriptura: tipus i preservació.
- La mitologia clàssica i la seva pervivència en manifestacions literàries i artístiques.
- Obres públiques i urbanisme: construcció, conservació, preservació i restauració.
- Les representacions i festivals teatrals, la seva evolució i pervivència en l'actualitat.
- Les competicions atlètiques i la seva pervivència en l'actualitat.
- Les institucions polítiques gregues, la seva influència i pervivència en el sistema polític actual.
- Tècniques de debat i d'exposició oral.
- L'educació en l'antiga Grècia: els models educatius d'Atenes i Esparta i la seva comparació amb els sistemes actuals.
- Principals obres artístiques de l'Antiguitat grega.
- Principals llocs arqueològics, museus o festivals relacionats amb l'Antiguitat.

Història d'Espanya

La matèria d'Història d'Espanya introdueix als alumnes en la perspectiva del pensament històric, indispensable per a l'observació, interpretació i comprensió de la realitat en la qual viu. Atendre els principals reptes i problemes als quals s'enfronta en el segle XXI resulta essencial per a l'exercici de la seva maduresa intel·lectual i personal, en situar-lo davant els desafiaments socials del present a fi d'orientar la seva actuació amb compromís i responsabilitat. L'anàlisi del passat, de les experiències individuals i col·lectives de les dones i homes que ens han precedit, constitueix una referència imprescindible per a entendre el món actual. A més, conforma un ric llegat que s'ha d'apreciar, conservar i transmetre, com a memòria col·lectiva de les diferents generacions que ens han antecedit i com a font d'aprenentatge per a les quals ens succeiran. D'aquesta manera, en estudiar els esdeveniments viscuts per uns altres, les dificultats a les quals van haver de fer front i les decisions que van adoptar, l'alumnat pren consciència dels factors que condicionen l'actuació humana i el paper que cobren en la història determinats elements com les identitats, les creences, les idees i les pròpies emocions. Igualment aprèn a valorar els encerts, assoliments i avanços històrics fins a arribar a l'actual estat social i de dret en el qual es fonamenta la nostra convivència democràtica, considerant també les dificultats, conductes, accions i reculades que han marcat en el temps determinades situacions traumàtiques i doloroses i que la societat en el seu conjunt ha de conèixer per a poder superar-les.

L'aproximació a la metodologia històrica, a l'ús rigorós i crític de les fonts, als marcs conceptuals propis i d'altres disciplines afins, a les narratives que construeixen i a la pròpia historiografia introdueixen a l'alumne en un coneixement del passat basat en el rigor científic. Al seu torn, s'ha de facilitar l'exercici de processos inductius i d'indagació relacionats amb estratègies associades a la utilització de fonts i proves, a la cerca i tractament de la informació, a l'accés a documents de diferent naturalesa en plataformes digitals, i al seu contrast, contextualització i interpretació, la qual cosa permetrà entendre la història com un àmbit de coneixement en constant revisió i canvi a partir de noves evidències. Es tracta de transmetre una concepció dinàmica condicionada pels temes que desperten interès en la comunitat acadèmica i també, d'una manera molt directa, pels quals la societat considera rellevants. Per aquest motiu la matèria d'Història d'Espanya adquireixi un paper fonamental per a l'exercici, fonamentat i raonat, de l'esperit crític per a prevenir la desinformació i per adoptar un compromís amb el conjunt de valors cívics que emmarca la Constitució. Tot això des d'una concepció participativa de la ciutadania, en la qual l'alumne se senti com subjecte actiu i part implicada de l'entorn en el qual viu, col·laborant en la seva millora i contribuint, des de les seves possibilitats, a una societat més justa, equitativa i cohesionada.

Les competències específiques s'han estructurat entorn dels vectors que venen constituint els principals centres d'interès en el present, que defineixen les

